

Католицька кірха Святих Петра і Павла (с. Степове)

Автор: Unsvet

14.12.2018 13:44 - Обновлено 14.12.2018 14:06

Кірха Святих Петра і Павла знаходиться в селі Степове Миколаївського району Миколаївської області (вул. Козацька, 62). Храм в аварійному стані.

Село Степове, в минулому — переселенське Карлсруе, було засноване в 1809-1811 роках вихідцями із Західної Німеччини у результаті відновлення руху колоністів, який був розпочатий ще за часів правління Катерини II в 1787 році при безпосередній участі генерал-губернатора краю Г. Потьомкіна. В енциклопедичному виданні «Німці Росії» вказується, що заснували колонію 78 родин з Вюртемберга, Бадена, Рейнського та Баварського Пфальца, Ельзасу, Гессену, Пруссії [14, с. 207].

“Колонія Карлсруе лежить по обидва боки Лисичої балки з півночі на південь. Лисича балка починається на 16 км північніше від Карлсруе і впадає на 11 км на південь біля колонії Шульц у Березань,” — зазначає Ф. Лайндайс [27, с. 41]. Навколо колонії було викопано 7 ставків, багатих на рибу. На південній околиці був висаджений фруктовий

сад, який тягнувся до поселення Мульд (пізніше с. Веселе), а в степу визрівав на плантаціях виноград. З чотирьох боків поселення височіли кам'яні хрести з розп'яттям Ісуса Христа. В період засухи пастори організовували хрестові ходи парафіян з молитвами і проханням до Бога, щоб послав дощ.

У 1839-1840 рр. у Карлсруе налічувалось 88 дворів із земельним господарством 66 га у кожного, на яких сіяли пшеницю, ячмінь, овес, різноманітні бобові, кукурудзу, картоплю, льон, коноплю. У 1859 році налічувалося 89 дворів, де проживало 574 чоловіки і 503 жінки [22, с. 137], а вже у 1896 р. — 121 двір із 1274 мешканцями, римо-католицька церква, школа із 159 учнями, 2 магазини, сирітська допоміжна каса [20, с. 322].

У Карлсруе католицька громада остаточно оформилася у 1830 р., коли було відкрито парафіяльну церкву на честь Святого Домініка [14, с. 207]. Її будівництво було розпочато у 1820 році і закінчено 1830 року. Церква представляла собою одноповерхову будівлю з глини і дерева, що було характерним для усіх колоній у першій половині XIX ст. Вона була 10 м у довжину і 6 м у ширину. Всередині була гарно розписана, був вівтар, кафедра, сповідальня та зображення деяких святих. Церква стояла на тому ж місці, де пізніше була збудована нова церква Карлсруе [27, с. 44].

До парафії Святого Домініка також відносилися віруючі-католики німецького поселення Гальбштат і хутора Корчинськ. Таким чином кількість віруючих на той момент вже сягала більше тисячі осіб. Саме це стало причиною, що громада прийняла рішення про будівництво нового храму на честь Св. Петра і Павла, яке було розпочато у 1864 році. Через відсутність коштів будівництво значно затягнулося, аж до 1878 року. 7 березня 1881 р. була обрана комісія та найнятий архітектор В. Корф для підготовки плану будівництва. (Корф Віктор Антонович — архітектор, з 1843 до 1892 року. Навчався у Петербурзькому будівельному училищі у 1857-1863 рр., отримав чин колезького секретаря та звання цивільного інженера. Обіймав посаду молодшого інженера Херсонського губернського правління). Також була укладена домовленість із підприємцем Германом Вульфкенем, але умови його не влаштували, й у 1882 році будівництво припиняється. Продовжив будувати кірху майстер-будівельник Артьомов, але він помер у 1883 році. Роботу продовжив майстер Пентюхов, який вже у 1885 році успішно завершив будівництво.

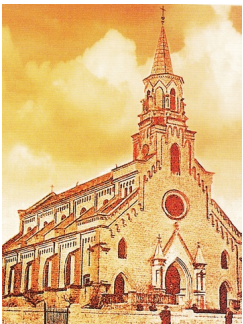
Католицька кірха Святих Петра і Павла (с. Степове)

Автор: Unsvet

14.12.2018 13:44 - Обновлено 14.12.2018 14:06

В центрі села була збудована католицька церква святих первоапостолів Петра і Павла, яка у тому ж році отримала благословення прелата Никодима Черняховича, а в 1887 році була освячена єпископом Антонієм Цебром. Деякий час (за часів Першої світової війни) колонія навіть носила ім'я храму — Петропавлівка.

У середині кірхи знаходились три вівтарі, вісім католицьких скульптур, орган фірми “Штайнмайер”, плиткова підлога, вітражі у вікнах. Внутрішній розпис храму був зроблений художником з Інсбруку Рафаелем Талером у 1909 році.

Церква споруджена у стилі неоготики. Відноситься до типу трьохнефної базилики. Прямокутна у плані, до східного торця зі східного боку прибудована більш низька п'ятигранна абсида (задній фасад). Внутрішній простір представлений двома рядами стовпів і членується на три нефи: центральний більш високий, його стіни прикрашені великими круглими вікнами й укріплені аркбутанами (зовнішня кам'яна напіварка, що передає розпір склепінь головного нефа готичного храму опорних стовпів — контрфорсам, розташованим за межами основного об'єму будівлі). Перекриття —

циліндричні та хрестові склепіння. Дахи були двох та односхилі. Фасади оснащені виразною деталлю: ділення стін великими стрілчастими вікнами, у простінках яких розташовані фальшконтрфорси, що виконують лише декоративну функцію (мотив стрілчастої арки використовується також у перспективному порталі головного входу, над яким розташоване велике кругле вікно).

Церква мала вихід із заходу на схід, збудована з доброго каменю. Збудована у три яруси, стояла за 17 м вглибину від головної вулиці та мала 43 м довжини, 20 м ширини і до даху середнього поверху мала висоту до 23 м. Висота дзвіниці — 45 м.

У церкви було чотири виходи: три попереду під дзвіницею, один зліва від камери сповідей. На кожному боці церкви було по п'ять готичних вікон 4,3 м висотою, близько 2 м шириною і на кожному боці середнього поверху п'ять вікон круглої форми. На фасаді вікна були різної форми та розміру, але без прикрас. Дзвіниця двоповерхова надбудована над церквою.

Нижня частина поверху чотирикутна та здіймалася над дахом середнього поверху, з одним готичним вікном над фасадом, верхній поверх дзвіниці утворював рівнокутний восьмикутник з карнизом і вісьмома маленькими колонами, які надавали дзвіниці ошатності. Також на дзвіниці були розташовані чотири звукові вікна і годинник з трьома дзвонами. Над цим поверхом здіймався гостроверхий дах з великим куполом і знаком щастя 12-15 м висотою. Дах був зеленого кольору, подвір'я огорожене білим парканом з каменю.

Після проходження дванадцятьма східцями потрапляєш у портал 4,3 м висотою, де відкривається вид на весь храм: трирівнева церква, середній ярус мав подвійну висоту, боки рівня переходили у склепіння. Також колони середнього рівня зі стінними колонами через шпиль склепіння об'єднувались і переходили у маленьке склепіння, яке із стелею бокових стін ділили на чотири частини. Вищий ярус був висотою 7,5 м, шириною 4,3 м і 2,8 м довжиною і знаходився поряд із середнім рівнем.

На східній частині біля загальної лави, у досить неглибокій ніші, були два вітварі суміжні один з одним, з дзвіночками на різних стовпчиках. Головний рівень був 24 м довжини, 8,5 м ширини, 16,2 м висоти та вливався у просторий пресвітерія, який був 10,7 м довжини, 9 м ширини та з обох боків церкви мали по одній камері для сповіді. Пресвітерія освітлювався з двох вітварних ніш, в яких були розписні гострокутні вікна. Готичний головний вітвар стояв на чотирьох східцях і підвищувався на 8,5 м та зливався з вітварем. Автор проекту вітваря В. Домбровський, а виконавець — художній столяр І. Кайзер з Одеси. На вітварних стовпчиках були зображення Святих Апостолів Петра і Павла. Дзвіночки та стовпчики групувалися у три дзвони — головний і два бокових, які внизу через ніші з'єднувалися, проте зверху кожен вільно висів. Два інших, поряд розміщених вітваря, були маленькими та нескладної роботи. Вітвар справа — Св. Йозефа, зліва — покровителя всіх молодих дівчат — Св. Розенпранцес.

Церковна кафедра була вирізьблена з дуба. Біля кожного вільного стовпа стояли статуї роботи майстерні Адольфа Фотеля у Галлі (Швабія). Всього було 8 статуй, справа по напрямку до входу: Пієта (Піта), Св. Серця Узус, Св. Алоїзуса, Св. Павла; зліва: Ессе Гомо, Св. Матір Божої, Еммануїла Концепцію, Св. Петра.

На чотирьох колонах середнього рівня розміщувався хор, де був орган з майстерні Штайнмайера, що був виготовлений у 1897 р. У 1901 році у майстерні А. Фотеля виготовили дві рами для картин, що дуже прикрасили церкву.

У 1901 році була написана фреска «Хід Христа з хрестом на плечах», встановлено 8 нових статуй, у тому числі і Божої матері Марії.

У 1902 році пастор Шерр замовив у фірми «Нойхойзер Йеле і К» нові вікна з вітражами,

а загалом у тому році на оздоблення церкви було витрачено ще 6000 рублів.

У 1909 році виконані внутрішні розписи художником Рафаелем Талером. Його рукою було написано «Зішестя Св. Духа» та «Проповідь Св. Петра», а також чимало маленьких сюжетів. При виході, наприклад, сюжет «Тайна вечеря». Його робота оцінена у 6000 рублів.

У 1930-х роках, після арешту останнього пароха І. Таубергера, культове приміщення залишилося без догляду. Згодом за рішенням місцевих керівників кірха була перетворена у зерносховище та склад, а у 1934 р. верх дзвіниці та башти були знесені.

За часів нацистської окупації башта на храмі була відновлена, але при наступі радянських військ була зруйнована знову, оскільки могли використовуватися противником як місце для корегування вогню, завдяки своєму вдалому розташуванню.

У 1945 році, після масової насильницької депортації німецького населення, у с. Карлсруе розпочали виконання «команди згори»: стерти кірху з лиця землі. Для цього на допомогу надіслали навіть саперів. Але всі їх зусилля й спроби були марними. Тільки купол вдалось підірвати, а стіни вистояли — дуже міцно вони були змуровані. Тому будівля залишилася для потреб колгоспу. За радянського періоду будівлю храму використовували для господарських потреб колгоспу як зерносховище та склад, там стояла техніка. Також кірху намагалися перетворити на клуб, але ця ідея була невдалою. Місцеві жителі розповіли, що коли показували фільми, люди не витримували церковної акустики, не могли слухати, в них «вуха боліли». Радянська влада знищила не лише німецьких колоністів та католицьку кірху, а й цвинтар. У 1935 році за розпорядженням місцевої влади мармурові цвинтарні пам'ятники використали для будівництва палацу культури в сусідньому, тоді типово радянському селищі Широколанівці, яке, до речі, теж спочатку було німецькою колонією — Ландау.

Католицька кірха Святих Петра і Павла (с. Степове)

Автор: Unsvet

14.12.2018 13:44 - Обновлено 14.12.2018 14:06

Католицька кірха Святих Петра і Павла (с. Степове)

Автор: Unsvet

14.12.2018 13:44 - Обновлено 14.12.2018 14:06

Католицька кірха Святих Петра і Павла (с. Степове) Ай Сидоренко